



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**НОВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНСЬКОМУ
ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(27–28 листопада 2024 року)

Харків 2024

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

нові слова, словосполучення, ідіоми), на які був наданий фідбек. Але, на жаль, асинхронний формат не розвиває діалогічне мовлення, і це необхідно враховувати через призначення коротких 15-хвилинних онлайн-конференцій зі здобувачами поза графіком, щоб ті, які мають доступ до Інтернету, могли приєднатися і взяти участь у роботі в парах (говоріння).

Висновки

Актуалізація асинхронного типу навчання в умовах блекаутів і воєнного стану є важливим кроком для забезпечення безперервності та якості освітнього процесу. Хоча асинхронне навчання має певні недоліки, правильне планування, підготовка викладачів та підтримка здобувачів дають змогу зменшити ці труднощі. Гнучкість і адаптивність асинхронного навчання роблять його незамінним інструментом в умовах нестабільності, забезпечуючи можливість продовження освіти навіть у найскладніших умовах.

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні: затв. Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.). URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

2. Стрига Е. В. Синхронне та асинхронне навчання англійської мови у ЗВО. *Актуальні проблеми сучасної філології та методики викладання іноземних мов: зб. наук. праць* / за ред. А. А. Юмрукуз ; МОН України; ПНПУ ім. К. Д. Ушинського; Вінницький державний педагогічний ун-т ім. М. Коцюбинського; Аріельський ун-т; Ін-т мовної освіти Норвіча; Харбінський інженерний ун-т; Центральний університет Хар'яна (Індія). Одеса: Магістр, 2023. С. 21-22.

*Канд. філос. наук, доцент, завідувач
кафедри філософії та соціології*

І. В. Толстов

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МОЗКОВОГО ШТУРМУ НА СЕМІНАРАХ ІЗ ФІЛОСОФІЇ

У сучасній педагогічній практиці активно впроваджують методи інтерактивного навчання. Серед них особливо виділено метод мозкового штурму. Винахідником методу мозкового штурму є Алекс Осборн, який 1952 року випустив книжку «Розбуди свій мозок або 101 спосіб розвинути креативне мислення» [1], де вперше описав принцип мозкового штурму.

Під час використання методу «мозковий штурм» у студентській групі викладач спочатку повідомляє тему заняття, формулює проблему, яку потрібно вирішити, обґрунтовує завдання для пошуку рішення. Здобувачі повинні знати, що конкретно потрібно отримати в результаті мозкового штурму. Вони мають чітко уявляти, навіщо вони зібралися та яку проблему збираються вирішити.

Для проведення мозкового штурму студентську групу поділяють на дві підгрупи: генератори і аналітики ідей. Формувати робочі групи доцільно відповідно до особистих побажань здобувачів, але групи мають бути приблизно рівними за кількістю учасників.

Генератори ідей – це творчі люди, зазвичай здобувачі з активним, динамічним мисленням, які люблять фантазувати і здатні генерувати нестандартні ідеї. Їхнє завдання – у короткий термін запропонувати якомога більше варіантів для вирішення певної проблеми, дотримуючись при цьому кількох ключових правил.

По-перше, жоден учасник не повинен домінувати, щоб усі мали можливість висловити свою думку. По-друге, важливо уникати повторів – кожна нова ідея має бути унікальною. Чим більше пропозицій буде озвучено, тим вища ймовірність знайти справді цінне рішення. Проблему слід розглядати з різних ракурсів, щоб охопити всі можливі підходи. По-третє, критикувати або оцінювати ідеї під час їх висловлювання заборонено, оскільки це може знизити креативність і відвернути увагу від основної мети. Навіть найфантастичніші або, на перший погляд, нереальні ідеї слід сприймати позитивно. Важливо не обмежуватися лише відомими методами – іноді найкращі рішення приховані за межами звичайного мислення.

Друга група – аналітики, вони отримують від першої групи списки варіантів і, не додаючи нічого нового, розглядають кожну пропозицію, вибираючи найрозумнішу та прийнятну. Кожен аналітик має три голоси та віддає їх за найкращі, на його думку, три ідеї. Оцінювати можна так: перша ідея отримала три голоси, друга – два, третя – один. Ідея, яка набрала найбільшу кількість голосів, і є рішенням.

На заключному етапі представники групи аналітиків повідомляють результати мозкового штурму. Вони називають загальну кількість запропонованих під час штурму ідей, ознайомлюють із найкращими з них. Автори відзначених ідей обґрунтовують і захищають їх. За результатами обговорення ухвалюють колективне рішення про впровадження тих чи інших пропозицій у практику.

Успішним прикладом застосування методу мозкового штурму є обговорення моральних дилем на семінарах із філософії, таких як проблема вагонетки. Викладач пропонує здобувачам знайти для цієї дилеми способи вирішення та аргументувати їх із різних філософських точок зору (утилітаризм, деонтологія тощо). Також здобувачам можна запропонувати обговорити проблему співвідношення свободи волі та детермінізму, тобто відповісти на філософське питання, людина справді вільна у своїх рішеннях чи все в її житті зумовлене наперед.

Отже, семінарські заняття з філософії, побудовані з використанням інтерактивних методів, таких як «мозковий штурм», створюють сприятливе середовище для активного залучення всіх учасників до процесу навчання. Цей метод не тільки стимулює колективну розумову активність і допомагає вирішувати складні філософські проблеми, а також розвиває у здобувачів важливі навички, такі як критичне мислення, вміння працювати в команді, повага до чужих думок і здатність до самовираження. Впровадження мозкового штурму сприяє формуванню soft-skills, необхідних для успішної професійної діяльності в майбутньому, роблячи процес навчання не тільки продуктивним, але й захопливим.

1. Osborn Alex F. Wake Up Your Mind: 101 Ways to Develop Creativeness. New York, London: Charles Scribner's Sons, 1952. 277 p.